

Voortoets Natura 2000

Duinweg 2-4 in Hellevoetsluis

In opdracht van Buro Ontwerp & Omgeving

Colofon

Rapportnummer : 1638
Projectnummer : 2686

Opdrachtgever : Buro Ontwerp & Omgeving
Contactpersoon : Dhr. J. van Luttikhuizen

Opdrachtnemer : Staring Advies
Jonker Emilweg 11
6997 CB Hoog-Keppel
0314 641910
info@staringadvies.nl
www.staringadvies.nl
IBAN NL87 RABO 03 88 40 73 44
Btw nr. NL8076.79.616.B01
KvK 09100544

Auteur(s) : Ing. R. Boerboom
Controle : T. Asbreuk, Msc
Status : Definitief (aangepast d.d. 10-07-2017)

Foto voorblad : Blauwborst (foto R. Boerboom)
Wijze van citeren : Boerboom, R. (2016), Voortoets Natura 2000, Duinweg 2-4 in Hellevoetsluis. Staring Advies, Hoog-Keppel.

Eigendom

Dit rapport is vervaardigd op verzoek van de opdrachtgever. Het rapport blijft eigendom van de opdrachtgever. Niets uit dit rapport mag worden veeleenvoudigd en/of openbaar gemaakt worden d. m. v. druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de opdrachtgever, noch mag het zonder een dergelijke toestemming worden gebruikt voor enig ander werk dan waarvoor het is vervaardigd.

Betrouwbaarheid

Dit onderzoek is op zorgvuldige wijze uitgevoerd conform de toepasselijke en van kracht zijnde natuurwet- en regelgeving. Het onderzoek betreft een momentopname en geeft een inschatting van de geschiktheid van de onderzoekslocatie voor beschermde soorten. Het incidenteel voorkomen van beschermde soorten is echter nooit met zekerheid te voorspellen. Staring Advies accepteert daarom op voorhand geen aansprakelijkheid ten aanzien van eventuele beslissingen die de opdrachtgever naar aanleiding van het door Staring Advies uitgevoerde onderzoek neemt. Staring Advies is niet aansprakelijk voor gevolgschade, alsmede voor schade welke voortvloeit uit toepassingen van de resultaten van werkzaamheden of andere gegevens verkregen van Staring Advies; opdrachtgever vrijwaart Staring Advies voor aanspraken van derden in verband met deze toepassing.

Kwaliteitszorg

Staring Advies is lid van het Netwerk Groene Bureaus (NGB). Het Netwerk Groene Bureaus is de brancheorganisatie voor groene adviesbureaus. Het Netwerk werkt aan de kwaliteit van advisering gericht op natuur, landschap, water, milieu en ruimte en behartigt de belangen van groene adviesbureaus. Het Netwerk hanteert een gedragscode die opdrachtgevers en andere belanghebbenden een basis biedt om de leden aan te spreken op de kwaliteit van hun werk.

www.netwerkgroenebureaus.nl

Inhoud

Colofon	1
1 Inleiding en doel.....	3
1.1 Inleiding	3
1.2 Doel	3
2 Gebiedsbeschrijving en geplande werkzaamheden	4
2.1 Gegevens plangebied	4
2.2 Beschrijving van het plangebied	4
2.3 Geplande werkzaamheden	4
3 Beschermde status plangebied	7
3.1 Natuurnetwerk Nederland	7
3.2 Natura 2000	9
6 Conclusie	27
Bijlagen.....	28
Bijlage 1 Instandhoudingsdoelen Voornes Duin	29
Bijlage 2 Instandhoudingsdoelen Haringvliet.....	33

1 Inleiding en doel

1.1 Inleiding

In het plangebied aan de Duinweg 2-4 in Hellevoetsluis in men voornemens om 28 luxe recreatiewoningen inclusief een beheerderswoning te realiseren. Het plangebied voor deze ruimtelijke ontwikkeling grenst aan het Natura 2000-gebied 'Voornes Duin' en ligt in de nabijheid van Natura 2000-gebied 'Haringvliet' (incl. het Quackgors). Het plan moet daarom getoetst worden aan de Wet natuurbescherming via een voortoets. De heer Van Luttikhuisen van Buro Ontwerp & Omgeving is betrokken bij de plannen en heeft Staring Advies gevraagd om een voortoets met betrekking tot de Wet natuurbescherming (onderdeel gebiedsbescherming) uit te voeren.

1.2 Doel

Het plangebied is gelegen nabij de Natura 2000-gebieden 'Voornes Duin' en 'Haringvliet'. Daarom moet er een voortoets in het kader van de Wet natuurbescherming plaats vinden om te bepalen of er (mogelijk) sprake is van een negatief effect op de instandhoudingsdoelen van dit Natura 2000-gebied. Uit de voortoets zal blijken of verdere toetsing en/of vergunningsaanvraag in het kader van de Wet natuurbescherming noodzakelijk is.

2 Gebiedsbeschrijving en geplande werkzaamheden

2.1 Gegevens plangebied

Locatie: Duinweg 2-4
Plaats: Hellevoetsluis
Gemeente: Hellevoetsluis
Provincie: Zuid-Holland

2.2 Beschrijving van het plangebied

Het plangebied is gelegen in de gemeente Hellevoetsluis, ten westen van de woonkern Hellevoetsluis en grenzend aan een bestaand vakantiepark en campingterrein (zie figuur 1). Het plangebied is in de huidige situatie in gebruik als grasland. Er bevinden zich geen bijzondere natuurdoeltypen of vegetaties in het plangebied. Er loopt een smalle, sloot/greppel langs en deels door het plangebied. Opgaande groenstructuren zijn niet aanwezig in het plangebied. Het plangebied heeft een oppervlakte van circa 1,3 hectare.

De directe omgeving van het plangebied bestaat hoofdzakelijk uit een bestaand vakantiepark en het duingebied langs het Haringvliet. Het plangebied grenst aan de noord-, oost- en westzijde aan een bestaand recreatiepark met bungalows, campingplaatsen, waterpartijen en verschillende horeca- en recreatiegelegenheden. Aan de zuidzijde grenst het plangebied aan de Schenkeldijk, met daarachter het duingebied 'Voornes Duin' (zie figuur 2).

2.3 Geplande werkzaamheden

Men is voornemens om het bestaande recreatiepark uit te breiden met 28 luxe recreatiewoningen en een beheerderswoning. De opzet van deze uitbreiding is vergelijkbaar met het aangrenzende recreatiepark. De recreatiewoningen betreffen vrijstaande bungalows op ruime kavels. De kavels worden met verschillende groenstructuren aangekleed. De volgende groenstructuren en faunavoorzieningen worden gerealiseerd in het plangebied:

- Natuurvriendelijke oevers
- Hagen en bomen
- Nestgelegenheid voor huismussen
- Ophangen van vleermuiskasten
- Bloemrijke weide

Daarnaast wordt de bestaande infrastructuur uitgebreid met een wegennet van/naar de nieuwe recreatiewoningen. De nieuwe weg zal aan de noordwestzijde van het plangebied aansluiten op de Schenkeldijk. Het gehele plangebied heeft een oppervlakte van circa 1,3 hectare.

De realisatie van de extra recreatiewoningen zorgt voor een toename van de verkeersbewegingen. Om de verkeersgeneratie te bepalen, is gebruik gemaakt van de kengetallen van het CROW (CROW, oktober 2012, Kencijfers parkeren en verkeersgeneratie, publicatie 317). Bij de berekening van de verkeersgeneratie is voor de recreatiewoningen uitgegaan van de categorie 'bungalowpark (huisjescomplex)' en voor de beheerderswoning van de categorie 'Koop, vrijstaand' in het buitengebied.

Functie	Aantal	Categorie (op basis van kengetallen CROW)	Verkeersgeneratie per woning (maximaal)	Totaal
Recreatiewoningen	28	bungalowpark (huisjescomplex)	2,8	78,4
Beheerderswoning	1	Koop, vrijstaand	8,6	8,6
Totaal aantal verkeersbewegingen				87

De ontwikkeling zorgt daarmee voor 87 verkeersbewegingen per dag (worst-case).

Figuur 1. Ligging van het plangebied (rood), bron: Google Maps, 2016.

Figuur 2. Luchtfoto van het plangebied (rood), bron: PDOK 2016.

3 Beschermde status plangebied

3.1 Natuurnetwerk Nederland

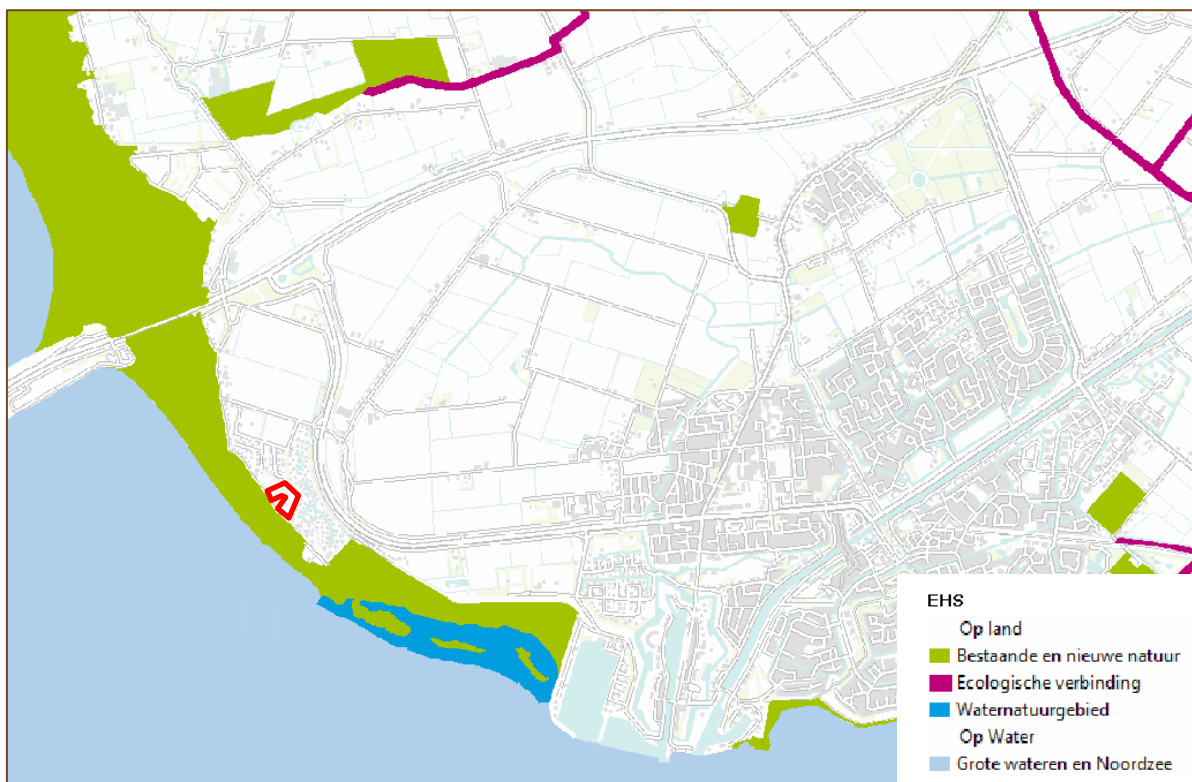
In de provincie Zuid-Holland bestaat het Natuurnetwerk uit drie onderdelen: bestaande en nieuwe natuur, ecologische verbindingen en waternatuurgebieden. Soorten die zijn gebonden aan grotere natuurgebieden vinden vooral een plek in de bestaande natuur. Met de ecologische verbindingen neemt de versnippering van natuur af en ontstaan migratiemogelijkheden voor planten en dieren.

Natuurnetwerk

Binnen het Natuurnetwerk (NNN) geldt de “nee, tenzij”-benadering. Dit houdt in dat een bestemmingsplanwijziging niet mogelijk is als daarmee de wezenlijke kenmerken of waarden van het gebied significant worden aangetast, tenzij er geen reële alternatieven zijn en er sprake is van redenen van groot openbaar belang. Om te kunnen bepalen of de wezenlijke kenmerken en waarden van een gebied significant worden aangetast, moet het bevoegd gezag erop toezien dat hiernaar door de initiatiefnemer onderzoek wordt verricht. Om een zorgvuldige afweging te kunnen maken heeft de provincie de te behouden wezenlijke kenmerken en waarden per gebied gespecificeerd. In de gehele NNN geldt de landschappelijke verwevenheid van natuur, bos en landschapselementen met cultuurgronden als wezenlijk kenmerk. Daarnaast zijn er per regio nog specifieke kenmerken aangewezen.

Op basis van het nieuwe rijksbeleid en de doorgevoerde bezuiniging op natuur, heeft de provincie Zuid-Holland in december 2013 de Ecologische Hoofdstructuur (EHS, tegenwoordig NNN) herijkt. De prioriteit ligt nu bij het bereiken van de doelen van de Natura-2000-gebieden en de Europese Kaderrichtlijn Water. In aanvulling op de Ecologische Hoofdstructuur stimuleert de provincie de aanleg van ecologische verbindingzones.

Het plangebied ligt niet in NNN. De duingebieden aan de zuidzijde van het plangebied zijn aangewezen als bestaande en nieuwe natuur binnen het NNN. Ten zuidoosten van het plangebied liggen enkele waternatuurgebieden. In de omgeving van het plangebied zijn een aantal watergangen aanwezen als ecologische verbinding (zie figuur 3).

Figuur 3. Ligging van het plangebied (rood) ten opzichte van het NNN, bron: Provincie Zuid-Holland, 2016.

3.1.1 Effectbeoordeling NNN

In het plangebied wordt een bestaand recreatiepark uitgebreid met 28 luxe recreatiewoningen en een beheerderswoning. De opzet van deze uitbreiding is vergelijkbaar met het aangrenzende recreatiepark. Er vindt geen ruimtebeslag op bestaande en nieuwe natuur, waternatuurgebieden of ecologische verbindingen plaats. Bij het toetsingskader van de NNN is geen sprake van externe werking. Er hoeft geen verdere toetsing uitgevoerd te worden. Door de ligging nabij de Natura 2000-gebieden 'Voornes Duin' en 'Haringvliet' worden, in het kader van de Wet natuurbescherming (onderdeel gebiedsbescherming), de ruimtelijke plannen getoetst aan de instandhoudingsdoelen van deze beschermde gebieden.

3.2 Natura 2000

De Europese Unie heeft een zeer gevarieerde en rijke natuur, die van grote biologische, esthetische en economische waarde is. Om deze natuur te behouden heeft de Europese Unie het initiatief genomen voor Natura 2000. Dit is een samenhangend netwerk van beschermde natuurgebieden. Voor Nederland gaat het in totaal om 162 gebieden. Het plangebied ligt niet in een Natura 2000-gebied, maar grenst wel aan het Natura 2000-gebied 'Voornes Duin'. Ook het Natura 2000-gebied 'Haringvliet' ligt op korte afstand van het plangebied, vanaf circa 200 meter (zie figuur 4). Overige Natura 2000-gebieden (o.a. Voordelta, Duinen Goeree & Kwade Hoek en Grevelingen) liggen op enige afstand, vanaf 1,8 km.

Figuur 4. Ligging van het plangebied (rood) ten opzichte van de Natura 2000-gebieden 'Voornes Duin' en 'Haringvliet', bron: Provincie Zuid-Holland, 2016.

Het ecologisch netwerk Natura 2000 moet de betrokken natuurlijke habitats en leefgebieden van soorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding behouden of in voorkomend geval herstellen. Onder het begrip "instandhouding" wordt een geheel van maatregelen verstaan die nodig zijn voor het behoud of herstel van natuurlijke habitats en populaties van wilde dier- en plantensoorten in een gunstige staat van instandhouding. Per Natura 2000-gebied zijn in de Ontwerpbesluiten de instandhoudingsdoelen benoemd. Dit betreffen een aantal soorten en habitats die kenmerkend voor het gebied zijn. Ruimtelijke ontwikkelingen mogen niet leiden

tot een significante verslechtering van deze instandhoudingsdoelen. Voor de Natura 2000-gebieden 'Voornes Duin' en 'Haringvliet' zijn voor een aantal habitattypen en doelsoorten instandhoudingsdoelen geformuleerd (zie bijlagen 1 en 2).

3.2.1 Effectbeoordeling Natura 2000

Het plangebied ligt niet in een Natura 2000-gebied. Echter kunnen ruimtelijke ontwikkelingen door externe werking toch een verstorend effect hebben op de aangewezen instandhoudingsdoelen, tijdens en na afronding van de werkzaamheden. Dit kunnen tijdelijke effecten zijn, maar ook permanente versturende effecten. Om een indicatie over het mogelijk negatief effect van een ruimtelijke ontwikkeling op de instandhoudingsdoelen van de 2000-gebieden 'Voornes Duin' en 'Haringvliet' te krijgen is de effectenindicator van het Ministerie van EZ geraadpleegd. De effectenindicator geeft informatie over de gevoeligheid van habitattypen en soorten voor de meest voorkomen storende factoren. De activiteit uit de effectenindicator die het meest overeenkomt met de realisatie van een uitbreiding van het recreatiepark is 'Landrecreatie' (zie figuur 5 en 6). Daarnaast wordt bij de beoordeling rekening gehouden met de tijdelijke verstoring tijdens de bouwphase, die aan de activiteit 'Woningbouw' gekoppeld kunnen worden.

Storingsfactor	Verstoring door mechanische effecten						
	1	7	13	14	16	17	
Witte duinen	■	■	■	■	■	■	
*Grijze duinen	■	■	■	■	■	■	
Duindoornstruwelen	■	■	■	■	■	■	
Kruipwilgstruwelen	■	■	■	■	■	■	
Duinbossen	■	■	■	■	■	■	
Vochtige duinvalleien	■	■	■	■	■	■	
*Noordse woelmuis	■	...	...	...	...	■	
Groenknolorchis	...	...	■	■	■	■	
Nauwe korfslak	■	■	■	■	■	■	
Aalscholver (broedvogel)	■	■	■	■	■	...	
Aalscholver (niet-broedvogel)	■	■	■	■	■	...	
Geoorde fuut (broedvogel)	■	■	■	■	■	...	
Geoorde fuut (niet-broedvogel)	■	■	■	■	■	...	
Kleine Zilverreiger (broedvogel)	■	■	■	■	■	■	
Kleine Zilverreiger (niet-broedvogel)	■	■	■	■	■	■	
Lepelaar (broedvogel)	■	■	■	■	■	■	
Lepelaar (niet-broedvogel)	■	■	■	■	■	■	

■	zeer gevoelig
■	gevoelig
■	niet gevoelig
■	n.v.t.
...	onbekend

Figuur 5. Resultaten effectenindicator 'Voornes Duin'.

Storingsfactor	Verstoring door mechanische effecten						
	1	7	13	14	16	17	
Slikkige rivieroever	■	■	⊗	⊗	■	■	Verstoring door mechanische effecten
Ruigten en zomen	■	■	⊗	⊗	■	■	Optische verstoring
*Noordse woelmuis	■	...	...	...	...	■	Verstoring door licht
Bittervoorn	■	■	■	■	■	■	Verstoring door geluid
Elft	■	■	■	...	...	■	Verontreiniging
Fint	■	■	■	...	...	■	Oppervlakteverlies
Rivierdonderpad	■	■	■	...	...	■	
Rivierprik	■	■	■	...	...	■	
Zalm	■	■	■	...	...	■	
Zeeprik	■	■	■	...	...	■	
Aalscholver (broedvogel)	■	■	■	■	■	...	
Aalscholver (niet-broedvogel)	■	■	■	■	■	...	
Bergeend (niet-broedvogel)	■	■	■	■	■	...	
Blauwborst (broedvogel)	■	■	■	■	■	■	
Bontbekplevier (niet-broedvogel)	■	■	■	■	■	...	
Bontbekplevier (broedvogel)	■	■	■	■	■	...	
Brandgans (niet-broedvogel)	■	■	■	■	■	■	
Bruine Kiekendief (broedvogel)	■	■	■	■	■	■	
Dwerggans (niet-broedvogel)	■	■	■	■	■	...	
Dwergstern (broedvogel)	■	■	■	■	■	■	
Fuut (niet-broedvogel)	■	■	■	■	■	...	
Goudplevier (niet-broedvogel)	■	■	■	■	■	■	
Grauwe Gans (niet-broedvogel)	■	■	■	■	■	...	
Grote stern (niet-broedvogel)	■	■	■	■	■	■	
Grote stern (broedvogel)	■	■	■	■	■	■	
Grutto (niet-broedvogel)	■	■	■	■	■	...	
Kievit (niet-broedvogel)	■	■	■	■	■	...	
Kleine Zilverreiger (broedvogel)	■	■	■	■	■	■	
Kleine Zilverreiger (niet-broedvogel)	■	■	■	■	■	■	
Kleine Zwaan (niet-broedvogel)	■	■	■	■	■	■	
Kluut (broedvogel)	■	■	■	■	■	■	
Kluut (niet-broedvogel)	■	■	■	■	■	■	
Kolgans (niet-broedvogel)	■	■	■	■	■	...	
Krakeend (niet-broedvogel)	■	■	■	■	■	■	
Kuifeend (niet-broedvogel)	■	■	■	■	■	...	
Lepelaar (broedvogel)	■	■	■	■	■	■	
Lepelaar (niet-broedvogel)	■	■	■	■	■	■	
Meerkoet (niet-broedvogel)	■	■	■	■	■	...	
Pijlstaart (niet-broedvogel)	■	■	■	■	■	...	
Rietzanger (broedvogel)	■	■	■	■	■	...	
Slechtvalk (niet-broedvogel)	■	■	■	■	■	■	
Slobeend (niet-broedvogel)	■	■	■	■	■	...	
Smient (niet-broedvogel)	■	■	■	■	■	■	
Strandplevier (broedvogel)	■	■	■	■	■	...	
Strandplevier (niet-broedvogel)	■	■	■	■	■	...	
Toppereend (niet-broedvogel)	■	■	■	■	■	...	
Visarend (niet-broedvogel)	■	■	■	■	■	■	
Visdief (broedvogel)	■	■	■	■	■	■	
Visdief (niet-broedvogel)	■	■	■	■	■	■	
Wilde eend (niet-broedvogel)	■	■	■	■	■	...	
Wintertaling (niet-broedvogel)	■	■	■	■	■	...	
Wulp (niet-broedvogel)	■	■	■	■	■	...	
Zwartkopmeeuw (broedvogel)	■	■	■	■	■	■	

■ zeer gevoelig
 ■ gevoelig
 ■ niet gevoelig
 ⊗ n.v.t.
 ... onbekend

Figuur 6. Resultaten effectenindicator 'Haringvliet'.

Uit de effectenindicator (zie figuur 5 en 6) blijkt dat er een aantal storingsfactoren zijn, waarvoor de habitattypen en soorten van de Natura 2000-gebieden 'Voornes Duin' en 'Haringvliet' gevoelig of zeer gevoelig zijn. Dit zijn de storingsfactoren **oppervlakteverlies, verontreiniging, verstoring door geluid, verstoring door licht, optische verstoring en verstoring door mechanische effecten**.

Per storingsfactor wordt getoetst of significante negatieve effecten te verwachten zijn voor de kwalificerende habitattypen en soorten voor de Natura 2000-gebieden 'Voornes Duin' en 'Haringvliet'. De habitattypen en doelsoorten van de 2 gebieden worden hier gezamenlijk behandeld.

Oppervlakteverlies

Verlies van oppervlakte leidt tot verkleining en in sommige gevallen ook tot versnippering van het leefgebied. Een kleiner gebied heeft bovendien meer te leiden van randinvloeden: vaak is de kwaliteit van het leefmilieu aan de rand minder goed dan in het centrum van het gebied. Op deze manier leidt oppervlakteverlies mogelijk ook tot een grotere gevoeligheid voor bijvoorbeeld verdroging, verzuring of vermesting.

De habitattypen H2120, H2130, H2160, H2170, H2180, H2190, H3270, H6430 en de doelsoorten noordse woelmuis, bittervoorn, elf, fint, rivierdonderpad, rivierprik, zalm, zeeprik, aalscholver, blauwborst, bontbekplevier, bruine kiekendief, dwerggans, geoorde fuut, grote stern, grutto, kleine zilverreiger, kluut, lepelaar, nauwe korfslak, rietzanger, strandplevier, visdief, wintertaling, wulp en zwartkopmeeuw zijn gevoelig voor oppervlakteverlies. Hiervan is echter geen sprake aangezien het plangebied niet binnen het Natura 2000-gebied ligt. Er worden geen habitattypen aangetast door oppervlakteverlies (zie figuur 5 en 6). Er is geen sprake van fysieke aantasting van leefgebied van bovenstaande doelsoorten. De voor oppervlakteverlies gevoelige habitats en doelsoorten van het Natura 2000-gebied zullen geen negatieve effecten ondervinden door de realisatie van de uitbreiding van het bestaande recreatiepark. Van een aantal habitats en soorten zijn uitbreidingsdoelen geformuleerd: H2130, H3270, H6430 en noordse woelmuis. Het plangebied voor de uitbreiding van het recreatiepark vormt in de huidige situatie geen geschikte uitgangssituatie voor de uitbreiding van de habitattypen H2130, H3270 en H6430.

Noordse woelmuis

De noordse woelmuis leeft in de duingebieden van Zuid-Holland voornamelijk in ruige vegetaties in duinvalleien. Er bevinden zich geen populaties van de noordse woelmuis in de directe omgeving van het plangebied (bron: NDFF), waardoor het niet voor de hand ligt dat het plangebied voor uitbreiding van leefgebied aangewezen wordt. De uitbreiding van het habitat zal gezocht worden in de vochtige duinvalleien binnen het Natura 2000-gebied 'Voornes Duin'.

Of er sprake is van indirecte negatieve effecten op de instandhoudingsdoelen van deze habitats en/of doelsoorten wordt beoordeeld bij de overige storingsfactoren.

Verontreiniging

Er is sprake van verontreiniging als er verhoogde concentraties van stoffen in een gebied voorkomen, indien deze stoffen onder natuurlijke omstandigheden niet of in zeer lage concentraties aanwezig zijn. Bij verontreiniging is sprake van een zeer brede groep van ecosysteem/gebiedsvreemde stoffen: organische verbindingen, zware metalen, schadelijke stoffen die ontstaan door verbranding of productieprocessen, straling (radioactief en niet radioactief), geneesmiddelen, endocrien werkende stoffen etc. Deze stoffen werken in op de bodem, grondwater en lucht.

De habitattypen H2120, H2130, H2160, H2170, H2180, H2190, H3270, H6430 en de doelsoorten nauwe korfslak, bittervoorn, elf, fint, rivierdonderpad, rivierprik, zalm, zeeprik, aalscholver, bergeend, blauwborst, bontbekplevier, brandgans, bruine kiekendief, dwerggans, dwergstern, fuut, goudplevier, grauwe gans, geoorde fuut, grote stern, grutto, kievit, kleine zilverreiger, kleine zwaan, kluut, kolgans, krakeend, kuifeend, lepelaar, meerkoet, pijlstaart, rietzanger, slechtvalk, slobbeend, smient, strandplevier, toppereend, visarend, visdief, wilde eend, wintertaling, wulp en zwartkopmeeuw zijn gevoelig voor verontreiniging.

Bij de bouw en het gebruik van de 28 extra recreatiewoningen worden geen grote hoeveelheden schadelijke stoffen aan- en afgevoerd of verwerkt. Hoogstens worden kleine hoeveelheden schadelijke stoffen gebruikt bij de bouwactiviteiten, maar deze middelen vallen onder de normale milieuwetgeving en komen dan ook niet in de bodem of het oppervlaktewater terecht. Wanneer door onjuiste verwerking toch een schadelijke stof vrijkomt, zal dit altijd om een zeer klein volume gaan dat geen invloed heeft buiten het plangebied. Effecten van verontreiniging op de instandhoudingsdoelen van de Natura 2000-gebieden 'Voornes Duin' en 'Haringvliet' zijn dan ook op voorhand uitgesloten.

Stikstofdepositie

In de effectenindicator worden negatieve effecten door stikstofuitstoot behandeld onder vermessing. Ondanks dat de effectenindicator vermessing niet als één van de storingsfactoren noemt voor de relevante Natura 2000-gebieden is stikstofdepositie wel een aandachtspunt bij de effectbeoordeling. Stikstof is namelijk één van de grootste problemen bij de realisatie van de Natura 2000-doelen. Dit onderwerp wordt daarom onder verontreiniging behandeld.

Zoals reeds vermeld is stikstof één van de grootste problemen bij de realisatie van de Natura 2000-doelen. Het gaat daarbij om de gevolgen van stikstofdepositie afkomstig uit de landbouw, het verkeer en de industrie op voor stikstof gevoelige habitats.

Uit berekeningen is gebleken dat in het Natura 2000-gebied 'Voornes Duin' een daling in depositie gerealiseerd wordt in de periode 2015-2030, o.a. door de uitvoering van herstelmaatregelen. Het is daarom verantwoord om over te gaan tot het uitgeven van de 'ontwikkelruimte' (bron: PAS¹ Gebiedsanalyse Voornes Duin). De depositie van stikstof is op Voorne, voor de Nederlandse en Zuid-Hollandse situatie, relatief laag; vooral het westelijk deel profiteert van de relatief schone wind van zee (bron: Ontwerpbeheerplan 2015-2020 bijzondere natuurwaarden Voornes Duin). In het Natura 2000-gebied 'Haringvliet' zijn in het aanwijzingsbesluit geen stikstofgevoelige habitattypen aangewezen omdat geen van de habitattypen een kritische depositiewaarde (KDW) kennen die lager is dan 2.400mol/ha/jr. Aanwezige habitattypen zijn daarmee niet stikstofgevoelig. Van de aangewezen habitatsoorten en (broed-)vogels is er wel een aantal dat gebruik maakt (broedend of foeragerend) van stikstofgevoelig leefgebied. In de gebiedsanalyse voor leefgebieden wordt systematisch vastgesteld voor welke soorten dit geldt. In de laatste stap is echter ook vastgesteld dat het belang van deze leefgebieden, waar mogelijk overschrijding van de KDW plaatsvindt, klein is en daarom niet relevant voor de desbetreffende soorten. (bron: Document PAS-analyse Herstelstrategieën voor Haringvliet).

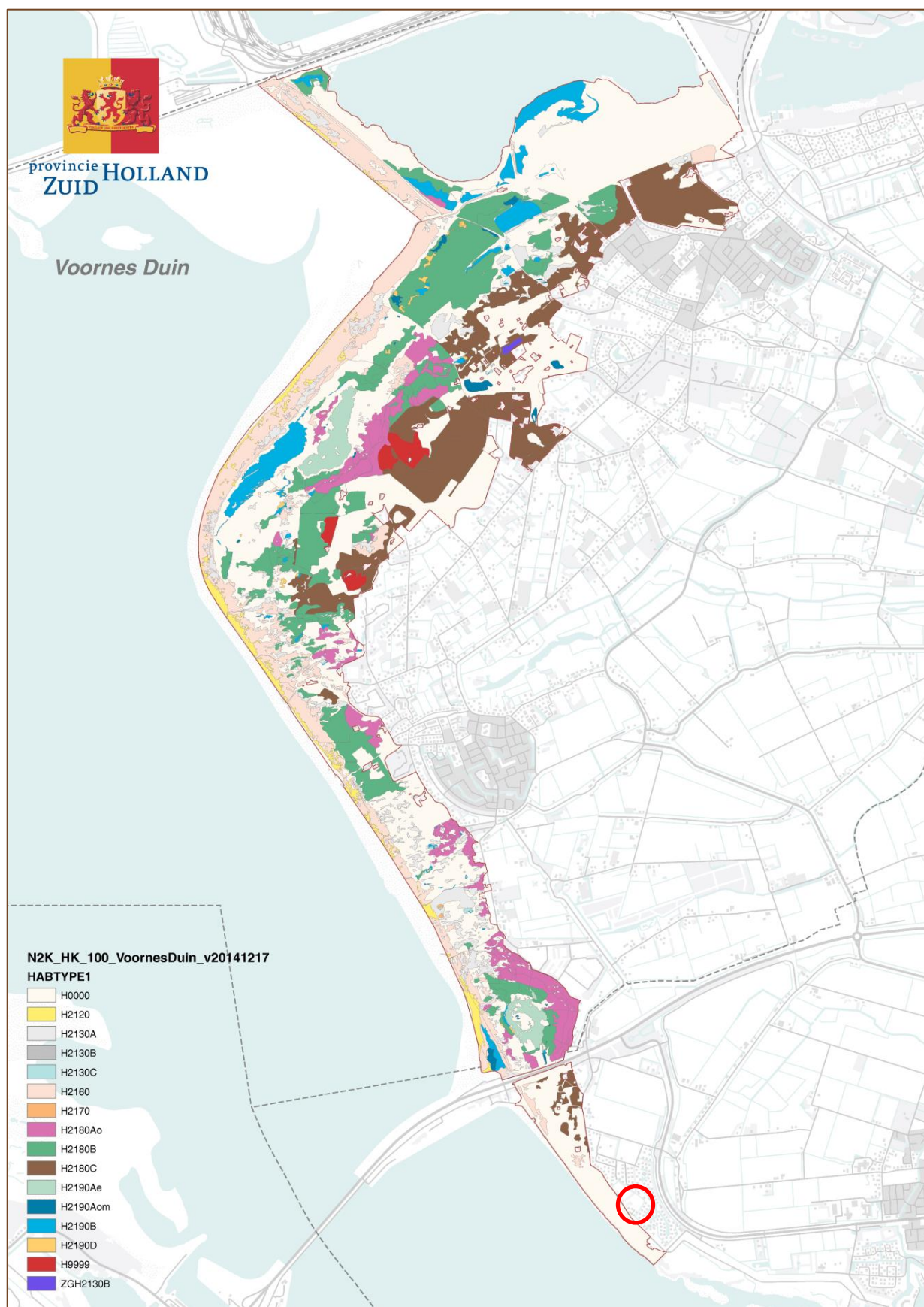
Een toename van gemotoriseerd verkeer en bebouwing kan resulteren in extra emissie van stikstof op nabijgelegen natuurgebieden. Met betrekking tot de geplande ruimtelijke ontwikkeling in het plangebied aan de Duinweg 2-4 betreft het echter een dermate kleine uitbreiding dat significante negatieve effecten op de instandhoudingsdoelen door stikstofdepositie niet te verwachten zijn. Het gaat om 28 recreatiewoningen (die niet permanent bewoond worden), één beheerderswoning en maximaal 87 verkeersbewegingen (worst-case). De ontsluiting van de recreatiewoningen zal plaatsvinden op bestaande infrastructuur, van het Natura 2000-gebied af, in noordelijke

¹ Programmatische aanpak stikstof. Doel van de PAS is om natuur te beschermen terwijl tegelijkertijd economische ontwikkelingen mogelijk blijven. In de kern komt de PAS er op neer dat door het treffen van bronmaatregelen wordt ingezet op een daling van stikstofdepositie waarbij een deel van de daling van de stikstofdepositie in combinatie met het uitvoeren van herstelmaatregelen weer beschikbaar wordt gesteld voor economische ontwikkelingen.

richting. Het plangebied ligt op ruime afstand van de verstoringsgevoelige habitats (zie figuur 6) en leefgebieden van doelsoorten liggen niet in de directe omgeving van het plangebied. Uit een globale effectanalyse is bovendien gebleken dat het kamperen, verblijven in bungalows en sporten op zichzelf geen effect op de instandhoudingsdoelstellingen heeft (bron: Ontwerpbeheerplan 2015-2020 bijzondere natuurwaarden Voornes Duin).

Daarnaast is het plangebied voor de recreatiewoningen in de huidige situatie in agrarisch gebruik als productiegrasland. Productiegrasland wordt met relatief veel stikstof (N) bemest (bron: RVO). Het wegvallen van dit agrarisch gebruik heeft een gunstig effect op nabijgelegen Natura 2000-gebied doordat de uitstoot van stikstof daalt.

De uitbreiding met 28 extra recreatiewoningen zal niet leiden tot een significante toename van stikstofemissie ten opzichte van de huidige situatie. Gezien de beperkte omvang van de ruimtelijke ontwikkeling, de afstand tot gevoelige habitats en de voorspelde daling van de stikstofdepositie (en de daardoor geboden ontwikkelruimte) in Voornes Duin wordt een significant negatief effect op de instandhoudingsdoelen niet verwacht.

Figuur 6. Ligging van het plangebied (rood) t.o.v. de habitattypen Voornes Duin (bron: Provincie Zuid-Holland).

Verstoring door geluid

Met verstoring door geluid wordt bedoeld: verstoring door onnatuurlijke geluidsbronnen; permanent zoals wegverkeer danwel tijdelijk zoals geluidsbelasting bij evenementen. Geluid is een hoorbare trilling, gekenmerkt door geluidsdruk en frequentie. Voor verstoring door geluid gevoelige en zeer gevoelige soorten worden bittervoorn, elf, fint, rivierdonderpad, rivierprik, zalm, zeeprik, blauwborst, bontbekplevier, bruine kiekendief, dwerggans, grutto, kleine zilverreiger, kluut, lepelaar, rietzanger, strandplevier en wulp in de effectenindicator genoemd.

Met betrekking tot de geplande uitbreiding van het recreatiepark zal geluidsverstoring zowel tijdelijk (tijdens de bouwfase) als permanent, door wegverkeer en menselijke activiteit, op kunnen treden.

Bittervoorn, elf, fint, rivierdonderpad, rivierprik, zalm en zeeprik

Deze vissoorten zijn gebonden aan het Natura 2000-gebied 'Haringvliet'. De soorten elf, fint, rivierprik, zalm en zeeprik gebruiken de watergang hoofdzakelijk als doortrek- en opgroeigebied. De geplande ruimtelijke ontwikkeling gaat uit van de uitbreiding van een bestaand recreatiepark met 28 extra woningen. Door de ruime afstand tussen het leefgebied van deze vissen wordt geen geluidsverstoring verwacht, zowel tijdens de bouwfase als tijdens de ingebruikname van de recreatiewoningen. Deze ruimtelijke ontwikkeling leidt niet tot verstoring door geluid van waterorganismen, zoals de vissoorten in het Haringvliet. Negatieve effecten door geluidsverstoring op de instandhoudings-doelen van deze soorten zijn op voorhand uit te sluiten.

Blauwborst, bontbekplevier, bruine kiekendief, kleine zilverreiger, kluut, lepelaar, rietzanger en strandplevier

Deze soorten gebruiken de Natura 2000-gebieden als broedgebied en deels ook als foerageergebied en overwinteringsgebied.

Blauwborst en rietzanger

De blauwborst en rietzanger broeden in rietruigten op drooggevalen platen en verruigde gorzen in het Haringvliet. Deze broedbiotopen bevinden zich op ruime afstand van het plangebied, waardoor geluidsverstoring door de geplande ruimtelijke ontwikkeling op voorhand uit te sluiten is. Er is geen sprake van een negatief effect door geluidsverstoring op de instandhoudingsdoelen van beide soorten.

Bontbekplevier en strandplevier

Beide soorten broeden hoofdzakelijk in kustgebieden, hoofdzakelijk op open, zandige plaatsen. De Quackgors, ten oosten van het plangebied, is één van de belangrijkste broedplaatsen van de strandplevier binnen het Natura 2000-gebied 'Haringvliet'. Dit gebied ligt op ruim 1,3 km afstand van het plangebied. Overige broedgebieden voor bontbekplevier en de strandplevier bevinden zich ruim buiten de invloedssfeer van de geplande ruimtelijke ontwikkeling, waardoor verstoring door geluid op voorhand uitgesloten kan worden.

Bruine kiekendief

De bruine kiekendief (foto 1) broedt in moeraslanden en andere natte ruigtevegetaties. De dichtstbijzijnde broedgebieden van de soort bevinden zich op enige afstand van het plangebied, vanaf circa 1 km afstand (bron: NDFF). Door de ligging direct naast een bestaand recreatiepark is het plangebied en de directe omgeving weinig interessant voor de verstoringsgevoelige bruine kiekendief. Er zijn dan ook nauwelijks waarnemingen van de soort uit de directe omgeving van het plangebied. Door de afstand tussen de broedgebieden en het plangebied en de beperkte omvang van de geplande ruimtelijke ontwikkeling wordt geluidsverstoring op de bruine kiekendief niet verwacht. Negatieve effecten op de instandhoudingsdoelen van de soort zijn op voorhand uit te sluiten.

Foto 1. Bruine kiekendief (foto: Jan Stronks).

Kleine zilverreiger en lepelaar

Van de kleine zilverreiger en de lepelaar bevinden zich broedkolonies in het Natura 2000-gebied 'Voornes Duin', bij het Quackjeswater. Daarnaast is ook het Natura 2000-gebied 'Haringvliet' van belang als foerageergebied en slaappleats voor beide soorten. De broedlocaties bevinden zich op circa 1,8 km afstand, ruim buiten de invloedsfeer van geplande ruimtelijke ontwikkelingen. Binnen de invloedsfeer van de geplande ruimtelijke ontwikkelingen bevinden zich eveneens geen belangrijke foerageergebieden of slaappleatsen van de soorten. Van geluidsverstoring is dan ook geen sprake. Negatieve effecten op de instandhoudingsdoelen van de soort zijn op voorhand uit te sluiten.

Kluut

De broedlocaties bevinden zich op circa 1,3 km afstand, ruim buiten de invloedssfeer van geplande ruimtelijke ontwikkelingen. Van geluidsverstoring is dan ook geen sprake. Negatieve effecten op de instandhoudingsdoelen van de soort zijn op voorhand uit te sluiten.

Dwerggans, grutto en wulp

Deze soorten gebruiken de Natura 2000-gebieden uitsluitend als foerageergebied, overwinteringsplek en/of slaappleats.

Dwerggans

Het Haringvliet vormt een belangrijke slaappleats voor de dwerggans. Door de afstand tussen het plangebied en het open water van het Haringvliet, waarbij het tussenliggende beboste duingebied als een bufferzone fungeert, en de beperkte omvang van de geplande ruimtelijke ontwikkeling is geen sprake van aantasting van de draagkracht van deze slaappleats. De instandhoudingsdoelen voor de dwerggans worden niet aangetast door de geplande ruimtelijke ontwikkeling.

Grutto en wulp

Het Haringvliet vormt een belangrijke slaappleats en foerageergebied voor de grutto en wulp. Daarnaast heeft het gebied ook een functie als foerageergebied voor de kluut. Door de geplande ruimtelijke ontwikkeling gaan er echter geen foerageergebieden of slaappleatsen verloren. De extra geluidsverstoring die voortkomt uit de uitbreiding van het recreatiepark met 28 extra woningen, direct grenzend aan het bestaande recreatiepark zal minimaal zijn. Bovendien liggen slaappleatsen en foerageergebieden van deze soorten op ruime afstand van het plangebied, vanaf ruim 1 km. De geluidsverstoring heeft door de afstand ten opzichte van slaappleatsen en foerageergebieden van grutto's, kluten en wulpen en de beperkte omvang van de geplande ruimtelijke ontwikkeling geen negatief effect op de draagkracht van het gebied. Er is geen sprake van een negatief effect op de instandhoudingsdoelen van deze soorten door geluidsverstoring.

Verstoring door licht

verstoring door kunstmatige lichtbronnen, zoals licht uit woonwijken en industrieterreinen, glastuinbouw etc. kan een negatief effect hebben op dieren. Kunstmatige verlichting van de nachtelijke omgeving kan tot verstoring van het normale gedrag van soorten leiden. Naar mogelijke effecten is nog vrij weinig onderzoek gedaan. Veel kennis gaat daarom nog niet verder dan het kwalitatief signaleren van risico's. Met name schemer- en nachtactieve dieren kunnen last hebben van verstoring door licht, doordat zij juist aangetrokken worden of worden verdreven door de lichtbron. Hierdoor raakt bijvoorbeeld hun ritme ontregeld of verlichte delen van het leefgebied worden vermeden. Doelsoorten die gevoelig zijn voor lichtverstoring zijn bittervoorn, aalscholver, bergeend, blauwborst, bontbekplevier, brandgans, bruine kiekendief, dwerggans, dwergstern, fuut, goudplevier, grauwe gans, geoorde fuut, grote stern, grutto, kievit, kleine zilverreiger, kleine zwaan, kluut, kolgans, krakeend, kuifeend, lepelaar, meerkoet, pijlstaart, rietzanger, slechtvalk, slobbeend, smient, strandplevier, toppereend, visarend, visdief, wilde eend, wintertaling, wulp en zwartkopmeeuw.

Bittervoorn

De bittervoorn is een doelsoort van het Natura 2000-gebied 'Haringvliet'. De soort komt niet binnen de invloedsfeer van de geplande ruimtelijke ontwikkeling voor. Er is geen sprake van aantasting van de instandhoudingsdoelen van de bittervoorn.

Aalscholver, bergeend, blauwborst, bontbekplevier, brandgans, bruine kiekendief, dwerggans, dwergstern, fuut, goudplevier, grauwe gans (foto 2), geoorde fuut, grote stern, grutto, kievit, kleine zilverreiger, kleine zwaan, kluut, kolgans, krakeend, kuifeend, lepelaar, meerkoet, pijlstaart, rietzanger, slechtvalk, slobbeend, smient, strandplevier, toppereend, visarend, visdief, wilde eend, wintertaling, wulp en zwartkopmeeuw

Het plangebied zelf is niet van essentieel belang voor deze vogelsoorten. Het merendeel van deze soorten gebruikt het nabijgelegen Natura 2000-gebied 'Haringvliet' als slaapplek en/of als foerageergebied. Een deel van de soorten broedt in het Haringvliet. De soorten aalscholver, geoorde fuut, kleine zilverreiger en lepelaar broeden in het naastgelegen Natura 2000-gebied 'Voornes Duin'. Deze broedlocaties bevinden zich echter niet binnen de invloedsfeer van de geplande ruimtelijke ontwikkeling. Er bevinden zich ook geen belangrijke slaapplekken of leefgebieden van nachtactieve vogelsoorten in de directe omgeving van het plangebied. Er is dan ook geen sprake van lichtverstoring op deze soorten. Voor de overige vogelsoorten worden door de ligging naast het bestaande recreatiepark, waar al sprake is van lichtverstoring, en de afstand ten opzichte van het Haringvliet geen versturende effecten verwacht. Hierbij werkt het tussenliggende beboste duingebied als een soort bufferzone. De uitbreiding met 28 extra recreatiewoningen zal niet leiden tot een significante toename van de hoeveelheid kunstlicht ten opzichte van de huidige situatie. De instandhoudingsdoelen van bovenstaande vogelsoorten worden niet aangetast door lichtverstoring.

Foto 2. Grauwe gans (foto: R. Boerboom)

Optische verstoring

Optische verstoring betreft verstoring door de aanwezigheid en/of beweging van mensen dan wel voorwerpen die niet thuishoren in het natuurlijke systeem. Door de realisatie van een camperplaats, grenzend aan het Natura 2000-gebied is mogelijk sprake van een toename van optische verstoring. Optische verstoring door recreatie treedt vaak samen op met geluidsverstoring. De habitattypen H2120, H2130, H2160, H2170, H2180, H2190, H3270, H6430 en de doelsoorten bittervoorn, aalscholver, bontbekplevier, dwergstern, fuut, geoorde fuut, grote stern, kleine zilvereiger, kluut, kuifeend, lepelaar, strandplevier, toppereend, visdief en wintertaling zijn gevoelig voor optische verstoring.

De habitattypen H2120, H2130, H2170, H2190, H3270 en H6430 liggen op ruime afstand van het plangebied, vanaf 1,5 km afstand. Door de ruime afstand tot het plangebied, de beperkte omvang van de ruimtelijke ontwikkeling en de barrièrewerking van de Dammenweg (N57) is optische verstoring op voorhand uit te sluiten op deze habitats. De doelsoorten bittervoorn, bontbekplevier, dwergstern, fuut, grote stern, kluut, kuifeend, strandplevier, toppereend, visdief en wintertaling zijn uitsluitend aangewezen voor het Natura 2000-gebied 'Haringvliet'. Door de afstand tot de belangrijke leefgebieden voor deze soorten in het Haringvliet zijn negatieve effecten door optische verstoring op voorhand uit te sluiten voor deze soorten. De uitbreiding van het recreatiepark met 28 extra woningen leidt niet tot aantasting van de instandhoudingsdoelen.

H2160 en H2180C

De habitattypen H2160 Duindoornstruwelen en H2180C Duinbossen (binnenduintrand) liggen in het zuidelijk deel van het Natura 2000-gebied 'Voornes Duin' vanaf circa 500 meter afstand tot het plangebied. Deze vegetaties kunnen schade oplopen door een toename van betreding door recreanten, veroorzaakt door de uitbreiding van het recreatiepark. De aanleg van woningen zal een beperkte toename van het aantal recreanten in Voornes Duin tot gevolg hebben. Dit effect speelt met name een rol op korte (wandel)afstand van het plangebied. De plannen gaan uit van de realisatie van slechts 28 recreatiewoningen. De hierdoor veroorzaakte mogelijke toename van betreding van het Natura 2000-gebied 'Voornes Duin' zal dermate gering zijn dat aantasting van de instandhoudingsdoelen van deze habitats niet te verwachten zijn.

Bittervoorn

De bittervoorn is een doelsoort van het Natura 2000-gebied 'Haringvliet'. De soort komt niet binnen de invloedssfeer van de geplande ruimtelijke ontwikkeling voor. Er is geen sprake van aantasting van de instandhoudingsdoelen van de bittervoorn.

Aalscholver (foto 3), geoorde fuut, kleine zilvereiger en lepelaar

In het Voornes Duin bevinden zich broedpopulaties van deze soorten, bij het Quackjeswater, ten noorden van het plangebied. De broedlocaties bevinden zich op circa 1,8 km afstand, ruim buiten de invloedssfeer van geplande ruimtelijke ontwikkelingen. De aalscholver heeft een kolonie bij het Breede Water, op ruim 7 km afstand van het plangebied. De geoorde fuut broedt in een aantal duinmeren binnen het Voornes Duin.

Deze locaties bevinden zich eveneens op ruime afstand van het plangebied (bron: NDFF). Binnen de invloedssfeer van de geplande ruimtelijke ontwikkelingen bevinden zich eveneens geen belangrijke foerageergebieden of slaapplaatsen van de soorten. De verwachting is dat de realisatie van de uitbreiding van het recreatiepark niet leidt tot een significante toename van de verstoring door menselijke activiteit. De instandhoudingsdoelen van deze en andere vogelsoorten van het Natura 2000-gebied worden niet aangetast door de geplande ruimtelijke ontwikkeling.

Foto 3. Aalscholver (foto: Jan Stronks).

Verstoring door mechanische effecten

Onder mechanische effecten vallen verstoring door betreding, golfslag, luchtwervelingen etc. die optreden ten gevolge van menselijke activiteiten. De oorzaken en gevolgen zijn bij deze storende factor zeer divers. Verstoring door mechanische effecten kan samenvallen met verstoring door geluid, licht en trilling. Bij habitattypen treedt de verstoring/verandering vaak op ten gevolge van recreatie of bijvoorbeeld militaire activiteiten. Het effect is zeer afhankelijk van de kwetsbaarheid (gevoeligheid) van het habitatype. Waterrecreatie en scheepvaart leiden tot golfslag, hetgeen effect kan hebben op de oeverbegroeiing en waterfauna. Luchtwervelingen van bijvoorbeeld windmolens kunnen leiden tot vogelsterfte. Met betrekking tot de geplande uitbreiding van het recreatiepark kunnen mechanische effecten voortkomen uit een toename van betreding van het Natura 2000-gebied.

De habitattypen H2120, H2130, H2160, H2170, H2180, H2190, H3270, H6430 en de doelsoorten bittervoorn, elf, fint, rivierdonderpad, rivierprik, zalm, zeeprik, noordse woelmuis, groenknolorchis, nauwe korfslak, brandgans, bruine kiekendief, dwergstern, goudplevier, grote stern, kleine zilverreiger, kleine zwaan, kluut, krakeend, lepelaar, slechtvalk, smient, visarend en zwartkopmeeuw zijn gevoelig voor verstoring door mechanische effecten. De habitattypen H2120, H2130, H2170, H2190, H3270 en H6430 liggen op ruime afstand van het plangebied, vanaf 1,5 km afstand. Door de ruime afstand tot het plangebied, de beperkte omvang van de ruimtelijke ontwikkeling en de barrièrewerking van de Dammenweg (N57) is verstoring door mechanische effecten op voorhand uit te sluiten voor deze habitats.

H2160 en H2180C

De habitattypen H2160 Duindoornstruwelen en H2180C Duinbossen (binnenduinrand) liggen in het zuidelijk deel van het Natura 2000-gebied 'Voornes Duin' vanaf circa 500 meter afstand tot het plangebied. Deze vegetaties kunnen schade oplopen door een toename van betreding door recreanten, veroorzaakt door de uitbreiding van het recreatiepark. De plannen gaan uit van de realisatie van slechts 28 recreatiewoningen. De hierdoor veroorzaakte mogelijke toename van betreding van het Natura 2000-gebied 'Voornes Duin' zal dermate gering zijn dat aantasting van de instandhoudingsdoelen van deze habitats niet te verwachten zijn.

Bittervoorn, elf, fint, rivierdonderpad, rivierprik, zalm en zeeprik

Deze vissoorten zijn gebonden aan het Natura 2000-gebied 'Haringvliet'. De soorten elf, fint, rivierprik, zalm en zeeprik gebruiken de watergang hoofdzakelijk als doortrek- en opgroeigebied. De geplande ruimtelijke ontwikkeling gaat uit van de uitbreiding van een bestaand recreatiepark met 28 extra woningen. Deze ruimtelijke ontwikkeling leidt niet tot verstoring door mechanische effecten van waterorganismen, zoals de vissoorten in het Haringvliet. Negatieve effecten op de instandhoudingsdoelen van deze soorten zijn op voorhand uit te sluiten.

Noordse woelmuis

De noordse woelmuis leeft in de duingebieden van Zuid-Holland voornamelijk in ruige vegetaties in duinvalleien. Er bevinden zich geen populaties van de noordse woelmuis in de directe omgeving van het plangebied (bron: NDFF). Verstoring door mechanische effecten is niet aan de orde door de afstand tussen het plangebied en populaties van de soort en de beperkte omvang van de geplande ruimtelijke ontwikkeling. Negatieve effecten op de instandhoudingsdoelen van deze soort zijn op voorhand uit te sluiten.

Groenknolorchis

Binnen de invloedssfeer van de geplande ruimtelijke ontwikkelingen komen geen groeiplaatsen van de groenknolorchis voor. De dichtstbijzijnde groeiplaatsen bevinden zich bij Rockanje en bij het Breede Water in het Voornes Duin, ten noordwesten van het plangebied, vanaf circa 3,4 km afstand tot het plangebied (bron: NDFF). Door de afstand tot deze groeiplaatsen en de beperkte omvang van de uitbreiding van het recreatiepark zijn negatieve effecten door verstoring door mechanische effecten op de instandhoudingsdoelen van deze soort op voorhand uit te sluiten.

Nauwe korfslak

Het Natura 2000-gebied 'Voornes Duin' herbergt een groot aantal populaties die verspreid over het gebied voorkomen. De dichtstbijzijnde populatie bevindt zich echter op enige afstand van het plangebied: vanaf circa 1 km (bron: NDFF). Door de afstand tussen het plangebied en deze populatie en de beperkte omvang van de geplande ruimtelijke ontwikkeling worden geen negatieve effecten op de instandhoudingsdoelen van de nauwe korfslak verwacht. De instandhoudingsdoelstellingen van de soort wordt hoofdzakelijk bedreigd door successie van duinvegetaties en het verwijderen van populieren uit de duingebieden (bron: Profieldocument H1014 nauwe korfslak). Het duingebied wordt in de huidige situatie ook als recreatiegebied gebruikt en de verwachting is niet dat een uitbreiding van 28 recreatiewoningen, en de daardoor verwachte toename van bezoekers, tot een toename van verstoring door mechanische effecten (door betreding) leidt.

3.2.2 Conclusie Natura 2000

Samengevat zal de uitbreiding van het bestaande recreatiepark met 28 extra woningen geen significante negatieve effecten hebben op de instandhoudingsdoelen van de Natura 2000-gebieden 'Voornes Duin' en 'Haringvliet'. Door de afstand ten opzichte van de beschermde habitats en de leefgebieden van de doelsoorten en de beperkte omvang van de geplande ruimtelijke ontwikkeling wordt geen schade verwacht op de kwalificerende habitats en doelsoorten van de Natura 2000-gebieden. Er zal geen fysieke aantasting van aangewezen habitats plaatsvinden. Het plangebied is niet van belang als habitat voor de aangewezen kwalificerende soorten (habitatrichtlijn, broedvogels en niet-broedvogels) van het Natura 2000-gebied. Er zal met name tijdens de aanlegfase sprake zijn van enige geluidsverstoring en optische verstoring door de bouwwerkzaamheden, maar dit effect is van tijdelijke aard en leidt niet tot aantasting van de instandhoudingsdoelen. Ook zal er enige toename van verkeersbewegingen, lichtverstoring en menselijke activiteit optreden. Maar ook dit effect is minimaal door de beperkte omvang van de geplande ontwikkeling.

Stikstofdepositie

De geplande ruimtelijke ontwikkeling vormt geen belemmering voor wat betreft stikstofdepositie in nabijgelegen Natura 2000-gebieden. Verdere Natura 2000-toetsing of het aanvragen van een vergunning in het kader van de Wet natuurbescherming wordt niet noodzakelijk geacht. Uit de PAS blijkt dat er 'ontwikkelruimte' is voor dit Natura 2000-gebied. In het Natura 2000-gebied 'Haringvliet' zijn geen stikstofgevoelige habitattypen aangewezen. Ook voor habitatsoorten en (broed-)vogels is bepaald dat effecten door stikstofdepositie hier niet aan de orde zijn.

Door de beperkte omvang van de geplande ruimtelijke ontwikkeling lijdt toename van gemotoriseerd verkeer en bebouwing niet tot significante negatieve effecten op de instandhoudingsdoelen door stikstofdepositie niet te verwachten zijn. De ontsluiting van de recreatiewoningen zal plaatsvinden op bestaande infrastructuur, van het Natura 2000-gebied af, in noordelijke richting. Het plangebied ligt op ruime afstand van de verstoringsgevoelige habitats en leefgebieden. Uit een globale effectanalyse is bovendien gebleken dat het kamperen, verblijven in bungalows en sporten op zichzelf geen effect op de instandhoudingsdoelstellingen heeft (bron: Ontwerpbeheerplan 2015-2020 bijzondere natuurwaarden Voornes Duin). Daarnaast is het plangebied voor de recreatiewoningen in de huidige situatie in agrarisch gebruik als productiegrasland. Het wegvallen van dit agrarisch gebruik heeft een gunstig effect op nabijgelegen Natura 2000-gebied doordat de uitstoot van stikstof daalt.

6 Conclusie

Aan de hand van de resultaten van de Voortoets op de locatie 'Duinweg 2-4 in Hellevoetsluis' kan de volgende conclusie worden getrokken:

NNN

De kernkwaliteiten van de NNN worden niet aangetast door de geplande ruimtelijke ontwikkeling. Verder toetsing of een vergunningsaanvraag zijn niet noodzakelijk.

Natura 2000

De instandhoudingsdoelen van de Natura 2000-gebieden 'Voornes Duin' en 'Haringvliet' worden niet aangetast door de geplande ruimtelijke ontwikkeling. Verder toetsing of een vergunningsaanvraag is niet noodzakelijk.

Bijlagen

- 1 **Instandhoudingsdoelen Voornes Duin**
- 2 **Instandhoudingsdoelen Haringvliet**

Bijlage 1 Instandhoudingsdoelen Voornes Duin

Habitatrichtlijn: Habitattypen

H2120 Witte duinen

Doel Behoud oppervlakte en kwaliteit.

Toelichting Doordat het habitatype ten dele voorkomt op opgespoten rivierzand (wat moeilijk verstuift) en doordat het gebied steeds meer in de luwte komt te liggen door de uitbreiding van de Maasvlakte, is het onzeker of er goede kansen voor verbetering van het habitatype Witte duinen bestaan. Ontwikkelingen in het gebied zullen naar verwachting leiden tot uitbreiding oppervlakte en verbetering kwaliteit van Witte duinen. Als die mogelijkheden zich wel voordoen, mogen die ten koste gaan van H2160 Duindoornstruwelen. De aanwezigheid van dit habitatype is ook van groot belang voor het instuiven van kalkrijk zand in aangrenzende overige habitattypen.

H2130 * Grijze duinen

Doel Uitbreiding oppervlakte en verbetering kwaliteit Grijze duinen, kalkrijk (subtype A) en Grijze duinen, heischraal (subtype C).

Toelichting Oppervlakte-uitbreiding en kwaliteitsherstel van het habitatype Grijze duinen is gewenst gezien de landelijk zeer ongunstige staat van instandhouding en de grote verantwoordelijkheid van Nederland voor dit habitatype in Europa. Het beste kan dit gebeuren vanuit gedegradiseerd duingrasland of ten koste van struweel. Behoud van de goede voorbeelden is om dezelfde reden van groot belang. Onder Grijze duinen, heischraal (subtype C) vallen ook de graslanden op vroongronden die verwant zijn aan de in het binnenland voorkomende Blauwgraslanden (H6410).

H2160 Duindoornstruwelen

Doel Behoud oppervlakte en kwaliteit. Enige achteruitgang in oppervlakte ten gunste van habitatype H2120 Witte duinen, H2130 Grijze duinen of habitatype H2190 Vochtige duinvalleien is toegestaan.

Toelichting Het habitatype Duindoornstruwelen is over voldoende oppervlakte aanwezig en landelijk niet bedreigd. Uitbreiding van het habitatype kan een bedreiging vormen voor onder meer habitatype H2130 Grijze duinen. Het type komt lokaal in goede kwaliteit (met veel struweelsoorten) voor op locaties die niet conflicteren met de doelstellingen voor type H2130 Grijze duinen of H2190 Vochtige duinvalleien; op dergelijke locaties is behoud van belang. Om de kwaliteit te behouden moeten alle successiestadia in het gebied voorkomen, ook de jonge die als matig ontwikkeld beoordeeld worden.

H2170 Kruipwilgstruwelen

Doel Behoud oppervlakte en kwaliteit. Enige achteruitgang in oppervlakte ten gunste van habitatype H2190 Vochtige duinvalleien is toegestaan.

Toelichting Het habitatype Kruipwilgstruwelen is momenteel alleen in matige kwaliteit aanwezig over een geringe oppervlakte.

H2180	Duinbossen
Doel:	Behoud oppervlakte en kwaliteit Duinbossen, vochtig (subtype B) en Duinbossen, binnenduinrand (subtype C) en behoud oppervlakte en verbetering kwaliteit Duinbossen, droog (subtype A). Enige achteruitgang in oppervlakte ten gunste van habitatype H2130 Grijze duinen of H2190 Vochtige duinvalleien is toegestaan.
Toelichting	Het gebied herbergt een breed scala aan duinbossen over een groot oppervlakte. Het gebied is in de afgelopen decennia zodanig dichtgegroeid met bos en struweel, dat er een opgave is om het aandeel open begroeiing in het gebied te vergroten; dit mag ten koste gaan van oppervlakte van het habitatype Duinbossen. Voor het habitatype Duinbossen, droog (subtype A) bestaat aan de rand van het gebied goede mogelijkheden voor verbetering kwaliteit. Op termijn kan het gebied daarom een zeer grote bijdrage leveren aan het landelijke doel voor Duinbossen, droog (subtype A). Habitatype Duinbossen, vochtig (subtype B) komt met een dusdanig grote oppervlakte voor dat het gebied een zeer grote bijdrage levert aan het landelijke doel voor dit subtype. Bijzondere aandacht verdient het behoud van het Elzenbroekbos langs het Quackjeswater, een uiterst zeldzaam bostype in de Nederlandse kustduinen (onderdeel van Duinbossen, vochtig (subtype B)).
H2190	Vochtige duinvalleien
Doel	Behoud oppervlakte en kwaliteit Vochtige duinvalleien, open water (subtype A), en Vochtige duinvalleien, hoge moerasplanten (subtype D) en uitbreiding oppervlakte en verbetering kwaliteit Vochtige duinvalleien, kalkrijk (subtype B).
Toelichting	Het gebied herbergt de beste voorbeelden van Vochtige duinvalleien, kalkrijk (subtype B) in Zuidwest-Nederland. Vanwege de grote oppervlakte en de bijzondere kwaliteit levert het gebied van oudsher een zeer grote bijdrage aan het landelijke doel voor dit subtype. Er heeft de afgelopen jaren echter wel een duidelijke afname plaatsgevonden van oppervlak en kwaliteit. Daarom is het belangrijk dat verbetering van kwaliteit plaatsvindt vanuit verruigde delen van het habitatype. Uitbreiding oppervlakte van dit subtype mag, indien nodig, ten koste gaan van Duinbossen (H2180). De grotere plassen en duinmeren behoren tot Vochtige duinvalleien, open water (subtype A). Deze zijn ten dele – als gevolg van vogelkolonies – geëutrofeerd, maar gezien de opgave voor watervogels wordt geen kwaliteitsverbetering nagestreefd. Kleinere duinplassen met Vochtige duinvalleien, open water (subtype A) zijn op veel plaatsen goed ontwikkeld. Langs dit water komt ook het subtype Vochtige duinvalleien, hoge moerasplanten (subtype D) voor, onder meer langs het Quackjeswater.

Habitatrichtlijn: Soorten

H1014	Nauwe korfslak
Doel	Behoud omvang en kwaliteit leefgebied voor behoud populatie.
Toelichting	Het betreft een gebied met een groot aantal populaties van de Nauwe korfslak, die verspreid in het gebied voorkomen.

H1340 *	Noordse woelmuis
Doel	Uitbreiding omvang en verbetering kwaliteit leefgebied voor uitbreiding populatie.
Toelichting	Deze endemische ondersoort verkeert in een zeer ongunstige staat van instandhouding. In duinvalleien komt de Noordse woelmuis meestal in wat ruigere vegetaties voor. In dit gebied komt de soort nog voor in de duinvalleien tussen paal 6 en paal 7. Niet zo lang geleden kwam hij ook nog voor op het Groene Strand van het Oostvoornse Meer en in de oeverlanden van het Quakjeswater. Uitbreiding van het leefgebied hangt samen met de opgave van het habitatype Vochtige duinvalleien, kalkrijk (subtype B).
H1903	Groenknolorchis
Doel	Uitbreiding omvang en behoud kwaliteit biotoop voor uitbreiding populatie.
Toelichting	Het betreft hier één van de grootste populaties van de Groenknolorchis in ons land. Deze soort verkeert landelijk in een zeer ongunstige staat van instandhouding. Voor uitbreiding van het oppervlakte kan de soort meeliften met de uitbreidingsopgave van de Vochtige duinvalleien, kalkrijk (subtype B).

Vogelrichtlijn: Broedvogels

A008	Geoorde fuut
Doel	Behoud omvang en kwaliteit leefgebied met een draagkracht voor een populatie van tenminste 5 paren.
Toelichting	De duinmeren in het Voornes Duin vormen één van de twee belangrijke broedplaatsen in de duinen (naast Meijendel en Berkheide) voor de Geoorde fuut. Al sedert de 70-er jaren komen jaarlijks enkele paren tot broeden in de duinmeren. Het hoogste aantal (9 paren) werd geteld in 1994. Het gemiddeld aantal paren bedroeg in de periode 1999-2003 ruim 5. Gezien de landelijk gunstige staat van instandhouding is behoud voldoende. Het gebied levert onvoldoende draagkracht voor een sleutelpopulatie en het betreft een relatief geïsoleerde broedplaats.
A017	Aalscholver
Doel	Behoud omvang en kwaliteit leefgebied met een draagkracht voor een populatie van tenminste 1.100 paren.
Toelichting	De kolonie Aalscholwers in het Breede Water vestigde zich in 1984. Het aantal paren nam snel toe tot een maximum in 1998 (1.510 paren). Sedertdien beweegt het aantal paren zich tussen de 1.000 en 1.300; gemiddeld over de periode 1999-2003 circa 1.150. Gezien de landelijk gunstige staat van instandhouding is behoud voldoende. Het gebied heeft voldoende draagkracht voor een sleutelpopulatie.
A026	Kleine zilverreiger
Doel	Behoud omvang en kwaliteit leefgebied met een draagkracht voor een populatie van tenminste 15 paren.
Toelichting	De kolonie Kleine zilverreiger in Voornes vormt de grootste broedpopulatie van deze soort Nederland. Sinds 1999 laat de populatie een gestage groei zien, met gemiddeld 14 broedparen over de periode 1999-2003. Ook na

2004 zet deze positieve trend zich door naar 55 broedparen in 2006. Het gebied heeft voldoende draagkracht voor een sleutelpopulatie.

A034

Lepelaar

Doel

Behoud omvang en kwaliteit leefgebied met een draagkracht voor een populatie van tenminste 110 paren.

Toelichting

De kolonie Lepelaars in het Quackjeswater vestigde zich in het rietmoeras in 1989. De aantallen namen snel toe tot een maximum van 230 paren in 1998. In recente jaren bedraagt het aantal circa 100; gemiddeld over de jaren 1999-2003 110 paren (minimaal 82 paren in 2001 en maximaal 137 paren in 2002). Gezien de landelijk gunstige staat van instandhouding is behoud voldoende. Het gebied heeft voldoende draagkracht voor een sleutelpopulatie.

Bijlage 2 Instandhoudingsdoelen Haringvliet

Habitatrichtlijn: Habitattypen

H3270 Slikkige rivieroeveren

- Doel** Uitbreiding oppervlakte en behoud kwaliteit.
- Toelichting** Het habitatype slikkige rivieroeveren komt hier onder meer voor in de vorm van de associatie van blauwe waterereprijs en waterpeper (*Polygono-Veronicetum anagallidis-aquaticae*). Na de afsluiting van het Haringvliet is de oppervlakte sterk afgenomen.

H6430 Ruigten en zomen

- Doel** Uitbreiding oppervlakte en behoud kwaliteit ruigten en zomen, harig wilgenroosje (subtype B).
- Toelichting** Het gebied levert de grootste bijdrage voor de brakke variant met heemst binnen het habitatype ruigten en zomen, harig wilgenroosje (subtype B).

H91E0 * Vochtige alluviale bossen

- Doel** Behoud oppervlakte en verbetering kwaliteit vochtige alluviale bossen, zachthoutoibossen (subtype A).
- Toelichting** Het habitatype komt momenteel over geringe oppervlakte voor. Het gebied biedt potentie om de kwaliteit te verbeteren op onder andere het eiland Tiengemeten.

Habitatrichtlijn: Soorten

H1095 Zeeprik

- Doel** Behoud omvang en verbetering kwaliteit leefgebied voor uitbreiding populatie.
- Toelichting** Het Haringvliet is als doortrekgebied van groot belang voor de Rijn- en de Maaspopulaties. De gewenste verbetering van de kwaliteit van het leefgebied heeft met name betrekking op de verbinding met het Natura 2000-gebied Voordelta. Door deze verbinding te verbeteren wordt ook het leefmilieu van het Haringvliet zelf verbeterd.

H1099 Rivierprik

- Doel** Behoud omvang en verbetering kwaliteit leefgebied voor uitbreiding populatie.
- Toelichting** Het Haringvliet is als doortrekgebied van groot belang voor de Rijn- en de Maaspopulaties. De gewenste verbetering van de kwaliteit van het leefgebied heeft met name betrekking op de verbinding met het Natura 2000-gebied Voordelta. Door deze verbinding te verbeteren wordt ook het leefmilieu van het Haringvliet zelf verbeterd.

H1102	Elft
Doel	Behoud omvang en verbetering kwaliteit leefgebied voor uitbreiding populatie.
Toelichting	Het Haringvliet is als doortrek- en opgroeigebied van groot (potentieel) belang voor de elft. Vroeger bevonden zich paaipopulaties bovenstrooms (buiten Nederland), waarna de jonge vissen geleidelijk weer afzakten en opgroeiden in estuaria en zoetwatergetijdengebieden (zoals destijds de Biesbosch en het Haringvliet). Er zijn concrete aanwijzingen dat in de Boven-Rijn (Duitsland) nog een kleine populatie voorkomt. De gewenste verbetering van de kwaliteit van het leefgebied heeft met name betrekking op de verbinding met het Natura 2000-gebied Voordelta.
H1103	Fint
Doel	Behoud omvang en verbetering kwaliteit leefgebied voor uitbreiding populatie.
Toelichting	Het Haringvliet is als doortrek- en opgroeigebied van groot belang. Het gaat in dit gebied waarschijnlijk vooral om finten van de voormalige grootste paaipopulatie, die lag in het zoetwatergetijdengebied, waaronder de Biesbosch. De gewenste verbetering van de kwaliteit van het leefgebied heeft met name betrekking op de verbinding met het Natura 2000-gebied Voordelta.
H1106	Zalm
Doel	Behoud omvang en verbetering kwaliteit leefgebied voor uitbreiding populatie.
Toelichting	Het Haringvliet is als doortrekgebied van groot belang voor de Rijn- en de Maaspopulaties. De gewenste verbetering van de kwaliteit van het leefgebied heeft met name betrekking op de verbinding met het Natura 2000-gebied Voordelta.
H1134	Bittervoorn
Doel	Behoud omvang en kwaliteit leefgebied voor behoud populatie.
Toelichting	Het Haringvliet ligt niet binnen één van de kerngebieden voor de soort bittervoorn in Nederland. De relatieve bijdrage is gering.
H1163	Rivierdonderpad
Doel	Behoud omvang en kwaliteit leefgebied voor behoud populatie.
Toelichting	Het rivierengebied is relatief belangrijk voor de rivierdonderpad omdat de populatie in de grote rivieren minder kwetsbaar is dan in de beken.
H1340 *	Noordse woelmuis
Doel	Uitbreiding verspreiding, omvang en verbetering kwaliteit leefgebied voor uitbreiding populatie.
Toelichting	De oeverlanden van het Haringvliet en de eilanden vormen één van de meest uitgestrekte leefgebieden van de noordse woelmuis van Nederland.

Het Haringvliet is mede van belang door de isolatie van de aanwezige populatie, waardoor minder kans bestaat op concurrentie door de aardmuis en de veldmuis.

Vogelrichtlijn: Broedvogels

A081 Bruine kiekendief

Doel Behoud omvang en kwaliteit leefgebied met een draagkracht voor een populatie van ten minste 20 paren.

Toelichting De bruine kiekendief is van oudsher een vrij zeldzame broedvogel. Vanaf de jaren zeventig heeft er een sterke toename plaatsgevonden, tot circa 30 paren begin jaren negentig. Daarna bleef het aantal stabiel op een iets lager niveau (1999-2003 18-23 paren). Het gemiddelde van de jaren 1999-2003 was 20 broedparen. Gezien de landelijk gunstige staat van instandhouding is behoud voldoende. Het gebied heeft voldoende draagkracht voor een sleutelpopulatie.

A132 Kluut

Doel Behoud omvang en kwaliteit leefgebied als bijdrage aan de draagkracht voor de populatie van het Deltagebied van ten minste 2.000 paren.

Toelichting De regionale doelstelling van het Deltagebied heeft betrekking op de volgende gebieden: Haringvliet, Hollands Diep, Krammer-Volkerak, Grevelingen, Oosterschelde, Zoommeer, Westerschelde & Saeftinghe en Markiezaat. De populatie is alleen op regionaal niveau gedefinieerd vanwege het sterk wisselende voorkomen per gebied. Het gebied draagt bij aan de draagkracht ten behoeve van een regionale sleutelpopulatie. In de periode 1999-2008 broedde minimaal 10% en maximaal 27% van het regionale doelniveau van het Deltagebied in het onderhavige gebied. Na een toename tot 1999 zijn de aantallen teruggelopen. Belangrijke deelgebieden zijn De Scheelhoek, de Slijkplaat en de Ventjagersplaten.

A137 Bontbekplevier

Doel Behoud omvang en kwaliteit leefgebied als bijdrage aan de draagkracht voor de populatie van het Deltagebied van ten minste 105 paren.

Toelichting De regionale doelstelling van het Deltagebied heeft betrekking op de volgende gebieden: Haringvliet, Krammer-Volkerak, Grevelingen, Oosterschelde, Zoommeer, Westerschelde & Saeftinghe en Markiezaat. De populatie is alleen op regionaal niveau gedefinieerd vanwege het sterk wisselende voorkomen per gebied. Het gebied draagt bij aan de draagkracht ten behoeve van een regionale sleutelpopulatie. In de periode 1999-2008 broedde minimaal 3% en maximaal 11% van het regionale doelniveau van het Deltagebied in het onderhavige gebied. Vanaf 1995 tot 2000 is de bontbekplevier in aantal toegenomen. Sinds 2000 zijn de aantallen teruggelopen.

A138	Strandplevier
Doel	Behoud omvang en kwaliteit leefgebied als bijdrage aan de draagkracht voor de populatie van het Deltagebied van ten minste 220 paren.
Toelichting	De regionale doelstelling van het Deltagebied heeft betrekking op de volgende gebieden: Duinen Goeree & Kwade Hoek, Haringvliet, Krammer-Volkerak, Grevelingen, Oosterschelde, Zoommeer, Westerschelde & Saeftinghe en Markiezaat. De populatie is alleen op regionaal niveau gedefinieerd vanwege het sterk wisselende voorkomen per gebied. Het gebied draagt bij aan de draagkracht ten behoeve van een regionale sleutelpopulatie. In de periode 1999-2008 broedde minimaal 0% en maximaal 14% van het regionale doelniveau van het Deltagebied in het onderhavige gebied. De strandplevier is van oudsher broedvogel in dit gebied met als belangrijkste broedplaatsen De Scheelhoek en het Quackgors bij Hellevoetsluis. Door de Deltawerken ontstonden tijdelijke broedplaatsen door het opspuiten van zand bij de Hellegatsdam en het droogvallen van de Ventjagersplaten. Bij De Scheelhoek en de Slijkplaat nam vervolgens het aantal broedparen snel toe.
A176	Zwartkopmeeuw
Doel	Behoud omvang en kwaliteit leefgebied als bijdrage aan de draagkracht voor de populatie van het Deltagebied van ten minste 400 paren.
Toelichting	De regionale doelstelling van het Deltagebied heeft betrekking op de volgende gebieden: Haringvliet, Krammer-Volkerak, Zoommeer en Westerschelde & Saeftinghe. De populatie is alleen op regionaal niveau gedefinieerd vanwege het sterk wisselende voorkomen per gebied. Het gebied draagt bij aan de draagkracht ten behoeve van een regionale sleutelpopulatie. In de periode 1999-2008 broedde minimaal 19% en maximaal 100% van het regionale doelniveau van het Deltagebied in het onderhavige gebied. Het eerste zekere broedgeval van de zwartkopmeeuw werd vastgesteld op De Scheelhoek in 1959. Pas in de jaren tachtig werd het een regelmatige broedvogel in snel toenemende aantallen met een (voorlopig) maximum in 2001 met 389 paren. De belangrijkste broedplaatsen zijn de eilandjes langs De Scheelhoek.
A191	Grote stern
Doel	Behoud omvang en kwaliteit leefgebied als bijdrage aan de draagkracht voor de populatie van het Deltagebied van ten minste 6.200 paren.
Toelichting	De regionale doelstelling van het Deltagebied heeft betrekking op de volgende gebieden: Haringvliet, Grevelingen, Oosterschelde en Westerschelde & Saeftinghe. De populatie is alleen op regionaal niveau gedefinieerd vanwege het sterk wisselende voorkomen per gebied. Het gebied draagt bij aan de draagkracht ten behoeve van een regionale sleutelpopulatie. In de periode 1999-2008 broedde minimaal 0% en

maximaal 46% van het regionale doelniveau van het Deltagebied in het onderhavige gebied. Ondanks de landelijk zeer ongunstige staat van instandhouding de populatie is herstel van het leefgebied niet direct vereist, omdat er sinds 2004 een positieve trend zichtbaar is. De grote stern broedt verspreid over het Deltagebied in een beperkt aantal kolonies die geregeld van plaats wisselen. Het is daarom van groot belang op meerdere locaties waar de soort recentelijk (na 2003) heeft gebroed aandacht te besteden aan behoud van het leefgebied. Recente broedplaatsen zijn de eilandjes langs De Scheelhoek.

A193

Visdief

Doel

Behoud omvang en kwaliteit leefgebied als bijdrage aan de draagkracht voor de populatie van het Deltagebied van ten minste 6.500 paren.

Toelichting

De regionale doelstelling van het Deltagebied heeft betrekking op de volgende gebieden: Haringvliet, Krammer-Volkerak, Grevelingen, Oosterschelde, Zoommeer en Westerschelde & Saeftinghe. De populatie is alleen op regionaal niveau gedefinieerd vanwege het sterk wisselende voorkomen per gebied. Het gebied draagt bij aan de draagkracht ten behoeve van een regionale sleutelpopulatie. In de periode 1999-2008 broedde minimaal 16% en maximaal 41% van het regionale doelniveau van het Deltagebied in het onderhavige gebied. Net als elders in Nederland viel de populatie van de visdief halverwege de 20e eeuw sterk terug. In het Haringvliet heeft de soort zich vanaf de jaren tachtig weer enigszins hersteld tot een voorlopig maximum van circa 2.700 paren in 1998 en 2000. De belangrijkste deelgebieden zijn eilandjes langs De Scheelhoek en op de Slijkplaat.

A195

Dwergstern

Doel

Behoud omvang en kwaliteit leefgebied als bijdrage aan de draagkracht voor de populatie van het Deltagebied van ten minste 300 paren.

Toelichting

De regionale doelstelling van het Deltagebied heeft betrekking op de volgende gebieden: Haringvliet, Krammer-Volkerak, Grevelingen, Oosterschelde en Westerschelde & Saeftinghe. De populatie is alleen op regionaal niveau gedefinieerd vanwege het sterk wisselende voorkomen per gebied. Het gebied draagt bij aan de draagkracht ten behoeve van een regionale sleutelpopulatie. In de periode 1999-2008 broedde minimaal 3% en maximaal 45% van het regionale doelniveau van het Deltagebied in het onderhavige gebied. Ondanks de landelijk matig ongunstige staat van instandhouding is herstel van de populatie niet direct vereist, omdat er een positieve trend zichtbaar is. Halverwege de 20e eeuw was sprake van een sterke achteruitgang. Begin jaren zestig was de soort vrijwel verdwenen als broedvogel. Belangrijkste deelgebieden zijn de eilandjes langs De Scheelhoek, op de Slijkplaat en bij de Ventjagersplaten.

A272	Blauwborst
Doel	Behoud omvang en kwaliteit leefgebied met een draagkracht voor een populatie van ten minste 410 paren.
Toelichting	Van oorsprong was de blauwborst vermoedelijk een onregelmatige broedvogel langs het Haringvliet (onder andere De Scheelhoek in de jaren vijftig). Pas in de jaren tachtig vond op uitgebreide schaal kolonisatie plaats van nieuw ontstane rietruigtes op drooggevalen platen en verruigde gorzen. Begin jaren negentig werden bij niet geheel volledige tellingen maximaal tegen de 300 paren geteld. Voor de periode 1999-2003 wordt het aantal paren op gemiddeld 410 geschat. Gezien de landelijk gunstige staat van instandhouding is behoud van dit aantal voldoende. Het gebied heeft voldoende draagkracht voor een sleutelpopulatie.
A295	Rietzanger
Doel	Behoud omvang en kwaliteit leefgebied met een draagkracht voor een populatie van ten minste 420 paren.
Toelichting	Van oorsprong was de rietzanger een schaarse broedvogel langs het Haringvliet. Pas in de jaren tachtig vond kolonisatie plaats van nieuw ontstane rietruigtes op drooggevalen platen en verruigde gorzen. Begin jaren negentig werden bij niet geheel volledige tellingen maximaal tegen de 200 paren geteld. Voor de periode 1999-2003 wordt het aantal paren op gemiddeld 420 geschat. Gezien de landelijk gunstige staat van instandhouding met betrekking tot de populatieomvang, is behoud voldoende. Het gebied heeft voldoende draagkracht voor een sleutelpopulatie.

Vogelrichtlijn: Niet-broedvogels

A005	Fuut
Doel	Behoud omvang en kwaliteit leefgebied met een draagkracht voor een populatie van gemiddeld 160 vogels (seizoensgemiddelde).
Toelichting	Het gebied heeft voor de fuut met name een functie als foerageergebied. Sinds de jaren tachtig is de populatie toegenomen, maar recent zijn aantallen enigszins fluctuerend. Behoud van de huidige situatie is voldoende, de waarschijnlijke oorzaak van de landelijk ongunstige staat van instandhouding is niet gelegen in dit gebied.
A017	Aalscholver
Doel	Behoud omvang en kwaliteit leefgebied met een draagkracht voor een populatie van gemiddeld 240 vogels (seizoensgemiddelde).
Toelichting	Het gebied heeft voor de aalscholver met name een functie als foerageergebied en slaapplek. De draagkrachtschatting heeft betrekking op de foerageerfunctie. In de jaren zeventig was het Haringvliet een belangrijk foerageergebied, maar terwijl de landelijke populatie groeide,

namen de aantallen in het Haringvliet af, met name sinds het midden van de jaren negentig. Behoud van de huidige situatie is voldoende gezien de landelijk gunstige staat van instandhouding.

A026 **Kleine zilverreiger**

Doel Behoud omvang en kwaliteit leefgebied met een draagkracht voor een populatie van ten minste 3 vogels (seizoensgemiddelde).

Toelichting Het gebied behoort tot de vijf belangrijkste voor de soort. Het gemiddelde over de periode 1999-2003 is 3 vogels (seizoensgemiddelde). Sinds 2003 is het belang van het gebied als foerageer- en slaapplaats verder toegenomen tot 11 vogels in 2007 (seizoensgemiddelde). De soort is vooral aanwezig in de maanden juni tot en met augustus in de oeverzones. Handhaving van de huidige situatie is voldoende gezien de landelijk gunstige staat van instandhouding.

A034 **Lepelaar**

Doel Behoud omvang en kwaliteit leefgebied met een draagkracht voor een populatie van gemiddeld 160 vogels (seizoensgemiddelde).

Toelichting Aantallen lepelaars zijn van nationale en internationale betekenis. Het gebied heeft met name een functie als foerageergebied. Vanaf eind jaren tachtig is de populatie sterk toegenomen. Tegenwoordig levert het Haringvliet na de Waddenzee de grootste bijdrage, met gemiddeld ongeveer 15% van de landelijke populatie. Behoud van de huidige situatie is voldoende gezien de landelijk gunstige staat van instandhouding.

A037 **Kleine zwaan**

Doel Behoud omvang en kwaliteit leefgebied voor behoud populatie.

Toelichting Het gebied heeft voor de kleine zwaan met name een functie als foerageergebied en als slaapplaats. De aantallen in de nabije omgeving tijdens dagtellingen binnendijs zijn in de jaren tachtig sterk toegenomen, maar na het midden van de jaren negentig weer even sterk afgenomen. Behoud van de huidige situatie is voldoende, want de vermoedelijke oorzaken van de landelijk matig ongunstige staat van instandhouding liggen niet in dit gebied.

A041 **Kolgans**

Doel Behoud omvang en kwaliteit leefgebied met een draagkracht voor een populatie van gemiddeld 400 vogels (seizoensgemiddelde).

Toelichting Aantallen kolganzen zijn van nationale betekenis. Het gebied heeft met name een functie als foerageergebied en als slaapplaats voor vogels uit Goerree-Overflakkee, Voorne Putten en Hoekse Waard. De draagkrachtschatting heeft betrekking op de foerageerfunctie. De slaapplaatsfunctie is van regionale betekenis en daarmee waarschijnlijk belangrijker, maar er zijn niet voldoende telgegevens voor een kwantificering

in het doel. De populatie is toegenomen volgens het landelijke beeld, maar met relatief grote fluctuaties in verhouding tot beperkte aantallen. Om te foerageren is de kolgans minder afhankelijk van de grasgorzen (Beninger Slikken en Korendijksche Slikken) dan de brandgans (A045). Deze gorzen worden ook als rustgebied gebruikt als in het najaar wordt gefoerageerd op binnendijkse akkers (oogstresten). Behoud van de huidige situatie is voldoende gezien de landelijk gunstige staat van instandhouding.

A042 Dwerggans

Doel Behoud omvang en kwaliteit leefgebied met een draagkracht voor een populatie van gemiddeld 20 vogels (seizoensmaximum).

Toelichting Aantallen dwergganzen zijn van grote nationale betekenis. Het gebied heeft met name een functie als foerageergebied en als slaappleats. De draagkrachtschatting heeft betrekking op de foerageerfunctie. De slaappleats is van regionale betekenis en daarmee mogelijk belangrijker, maar er zijn niet voldoende telgegevens voor een kwantificering in het doel. Na het Lauwersmeer levert het Haringvliet (Korendijksche Slikken) de grootste bijdrage. Gegevens zijn niet toereikend voor een trendanalyse. Handhaving van de huidige situatie is voldoende, want de oorzaak voor de landelijk zeer ongunstige staat van instandhouding is gelegen buiten Nederland.

A043 Grauwe gans

Doel Behoud omvang en kwaliteit leefgebied, met een draagkracht voor een populatie van gemiddeld 6.600 vogels (seizoensgemiddelde).

Toelichting Aantallen grauwe ganzen zijn van nationale en internationale betekenis. Het gebied heeft met name een functie als foerageergebied en als slaappleats. De draagkrachtschatting heeft betrekking op de foerageerfunctie. De slaappleatsfunctie is mogelijk belangrijker, maar er zijn niet voldoende telgegevens voor een kwantificering van deze functie in het doel. De slaappleatsfunctie betreft ook vogels uit Voorne-Putten, de Hoekse Waard en Goeree-Overflakkee (regionale betekenis). Het Haringvliet levert na de Westerschelde & Saeftinghe en de Waddenzee de grootste bijdrage voor deze soort. Om te foerageren is de grauwe gans minder afhankelijk van de grasgorzen (Beninger Slikken en Korendijksche Slikken) dan de brandgans (A045), die ook als rustgebied gebruikt worden als in het najaar wordt gefoerageerd op binnendijkse akkers (oogstresten). De populatie is sterk toegenomen na 1990, enigszins vertraagd ten opzichte van de landelijke trend. Behoud van de huidige situatie is voldoende gezien de landelijk gunstige staat van instandhouding. De doelstelling heeft geen betrekking op de eventuele functie van het gebied als broedgebied voor deze soort.

A045**Brandgans**

- Doel** Behoud omvang en kwaliteit leefgebied met een draagkracht voor een populatie van gemiddeld 14.800 vogels (seizoensgemiddelde).
- Toelichting** Aantallen brandganzen zijn van nationale en internationale betekenis. Het betreft de Russische populatie van deze soort die voornamelijk in Nederland overwintert. Het gebied heeft met name een functie als foerageergebied en als slaapplaats. De draagkrachtschatting heeft betrekking op de foerageerfunctie. De slaapplaatsfunctie (regionale betekenis) betreft grotendeels vogels die in de directe omgeving (Goeree-Overflakkee, Voorne-Putten en Hoekse Waard) foerageren. Na de Waddenzee levert het gebied de grootste bijdrage, met gemiddeld ongeveer 10% van de Nederlandse vogels. Vooral de functie van de grasgorzen zoals de Beninger Slikken en Korendijksche Slikken is aanzienlijk. De populatie is toegenomen volgens het landelijke populatieverloop. Behoud van de huidige situatie is voldoende gezien de landelijk gunstige staat van instandhouding. De doelstelling heeft geen betrekking op de eventuele functie van het gebied als broedgebied voor deze soort.

A048**Bergeend**

- Doel** Behoud omvang en kwaliteit leefgebied met een draagkracht voor een populatie van gemiddeld 820 vogels (seizoensgemiddelde).
- Toelichting** Aantallen bergeenden zijn van nationale betekenis. Het gebied heeft met name een functie als foerageergebied. Het Haringvliet levert één van de grootste bijdragen in Nederland. Sinds het begin van de jaren negentig is de populatie toegenomen. Behoud van de huidige situatie is voldoende gezien de landelijk gunstige staat van instandhouding.

A050**Smient**

- Doel** Behoud omvang en kwaliteit leefgebied met een draagkracht voor een populatie van gemiddeld 8.900 vogels (seizoensgemiddelde).
- Toelichting** Aantallen smienten zijn van nationale en internationale betekenis. Het gebied heeft met name een functie als slaapplaats en als foerageergebied. De draagkrachtschatting heeft vooral betrekking op de slaapplaatsfunctie. De slaapplaats is van regionale betekenis. De soort komt vooral voor op grasgorzen als de Beninger Slikken en Korendijksche Slikken, en overdag ook pleisterend in De Scheelhoek, van waaruit 's nachts gefoerageerd wordt in de Grevelingen (Slikken van Flakkee). Tot eind jaren negentig was er sprake van een doorgaande populatietoename, daarna heeft enige terugval plaatsgevonden. Behoud van de huidige situatie is voldoende gezien de landelijk gunstige staat van instandhouding.

A051	Krakeend
Doel	Behoud omvang en kwaliteit leefgebied met een draagkracht voor een populatie van gemiddeld 860 vogels (seizoensgemiddelde).
Toelichting	Aantallen krakeenden zijn van nationale en internationale betekenis. Het gebied heeft met name een functie als foerageergebied. Het Haringvliet levert na de Biesbosch en het Lauwersmeer de grootste bijdrage, met gemiddeld bijna 10% van de landelijke populatie. De soort komt voor verspreid over het gebied, onder andere foeragerend op draadalg die op verdedigingswerken en strekdammen groeien. De populatie is toegenomen volgens de landelijke populatietrend. Behoud van de huidige situatie is voldoende gezien de landelijk gunstige staat van instandhouding.
A052	Wintertaling
Doel	Behoud omvang en kwaliteit leefgebied met een draagkracht voor een populatie van gemiddeld 770 vogels (seizoensgemiddelde).
Toelichting	Aantallen wintertalingen zijn van nationale betekenis. Het gebied heeft met name een functie als foerageergebied. Het grootste deel van de jaren tachtig en negentig was de populatie min of meer stabiel, recent is deze enigszins toegenomen. Behoud van de huidige situatie is voldoende, op landelijk niveau is geen herstelopgave geformuleerd.
A053	Wilde eend
Doel	Behoud omvang en kwaliteit leefgebied met een draagkracht voor een populatie van gemiddeld 6.100 vogels (seizoensgemiddelde).
Toelichting	Aantallen wilde eenden zijn van nationale betekenis. Het gebied heeft met name een functie als foerageergebied. Het gebied levert als wetland na de Waddenzee en de Westerschelde de grootste bijdrage. Hoogste aantallen komen voor in de wintermaanden. De populatie is min of meer stabiel, net als de landelijke populatie. Behoud van de huidige situatie is voldoende gezien de landelijk gunstige staat van instandhouding.
A054	Pijlstaart
Doel	Behoud omvang en kwaliteit leefgebied met een draagkracht voor een populatie van gemiddeld 30 vogels (seizoensgemiddelde).
Toelichting	Aantallen pijlstaarten zijn van nationale betekenis. Het gebied heeft met name een functie als foerageergebied. Populatieaantallen fluctueren enigszins, er is geen duidelijke trend. Behoud van de huidige situatie is voldoende, op landelijk niveau is geen herstelopgave geformuleerd.
A056	Slobeend
Doel	Behoud omvang en kwaliteit leefgebied met een draagkracht voor een populatie van gemiddeld 90 vogels (seizoensgemiddelde).
Toelichting	Aantallen zijn van nationale betekenis. Het gebied heeft voor de slobeend met name een functie als foerageergebied. Rond 1990 was er sprake van

verhoogde aantallen, afgezien daarvan is de populatiegrootte stabiel. Behoud van de huidige situatie is voldoende gezien de landelijke staat van instandhouding.

A061 Kuifeend

Doel Behoud omvang en kwaliteit leefgebied met een draagkracht voor een populatie van gemiddeld 3.600 vogels (seizoensgemiddelde).

Toelichting Aantallen kuifeenden zijn van nationale betekenis. Het gebied heeft met name een functie als foerageergebied. De populatie is toegenomen tot begin jaren negentig, daarna enigszins fluctuerend. De landelijke staat van instandhouding is matig ongunstig op grond van verwachte afname als gevolg van herstel van zout-zoet overgangen en eventueel oligotrofiëring. Behoud van de huidige situatie is voldoende, op landelijk niveau is geen herstelopgave geformuleerd.

A062 Topper

Doel Behoud omvang en kwaliteit leefgebied met een draagkracht voor een populatie van gemiddeld 120 vogels (seizoensgemiddelde).

Toelichting Aantallen toppers zijn van nationale betekenis. Het gebied heeft met name een functie als foerageergebied. Het gebied levert weliswaar na het IJsselmeer en de Waddenzee de grootste bijdrage, maar is daaraan veruit ondergeschikt. De aantallen fluctueren, maar recent liggen ze gemiddeld hoger dan in de periode 1985-1995. Behoud van de huidige situatie is voldoende, de waarschijnlijke oorzaak van de landelijk zeer ongunstige staat van instandhouding is niet gelegen in dit gebied.

A094 Visarend

Doel Behoud omvang en kwaliteit leefgebied met een draagkracht voor een populatie van gemiddeld 3 vogels (seizoensmaximum).

Toelichting Aantallen zijn van nationale betekenis. Het gebied heeft voor de visarend met name een functie als foerageergebied. Het gebied levert na de Biesbosch en het Ketelmeer & Vossemeer de grootste bijdrage. Behoud van de huidige situatie is voldoende gezien de landelijk gunstige staat van instandhouding.

A103 Slechtvalk

Doel Behoud omvang en kwaliteit leefgebied met een draagkracht voor een populatie van gemiddeld 8 vogels (seizoensmaximum).

Toelichting Aantallen zijn van nationale betekenis. Het gebied heeft met name een functie als foerageergebied. Het gebied levert één van de grootste bijdragen in Nederland. Populatieaantallen zijn sinds begin jaren tachtig sterk toegenomen. Behoud van de huidige situatie is voldoende gezien de landelijk gunstige staat van instandhouding.

A125	Meerkoet
Doel	Behoud omvang en kwaliteit leefgebied met een draagkracht voor een populatie van gemiddeld 2.300 vogels (seizoensgemiddelde).
Toelichting	Aantallen meerkoeten zijn van nationale betekenis. Het gebied heeft met name een functie als foerageergebied. Het aantalsverloop vertoont grootschalige fluctuaties, met optima rond 1980 en begin jaren negentig. Behoud van de huidige situatie is voldoende gezien de landelijk gunstige staat van instandhouding.
A132	Kluut
Doel	Behoud omvang en kwaliteit leefgebied met een draagkracht voor een populatie van gemiddeld 160 vogels (seizoensgemiddelde).
Toelichting	Aantallen kluten zijn van nationale betekenis. Het gebied heeft met name een functie als foerageergebied. Populatieaantallen fluctueren enigszins, er is geen duidelijke trend. Behoud van de huidige situatie is voldoende, op landelijk niveau is geen herstelopgave geformuleerd.
A140	Goudplevier
Doel	Behoud omvang en kwaliteit leefgebied met een draagkracht voor een populatie van gemiddeld 1.600 vogels (seizoensgemiddelde).
Toelichting	Aantallen zijn van nationale betekenis. Het gebied heeft voor de goudplevier met name een functie als foerageergebied. Het Haringvliet levert één van de grootste bijdragen binnen het Natura 2000-netwerk. De goudplevier maakt vooral gebruik van de grasgorzen, met hoogste aantallen tijdens de (najaars)trek. Aantallen zijn sterk fluctuerend, er is geen duidelijke trend. De landelijk ongunstige staat van instandhouding heeft vooral betrekking op gebieden buiten het Natura 2000-netwerk. Behoud van de huidige situatie is voldoende, de waarschijnlijke oorzaak van de landelijk zeer ongunstige staat van instandhouding is niet gelegen in dit gebied.
A142	Kievit
Doel	Behoud omvang en kwaliteit leefgebied met een draagkracht voor een populatie van gemiddeld 3.700 vogels (seizoensgemiddelde).
Toelichting	Aantallen zijn van nationale betekenis. Het gebied heeft voor de kievit met name een functie als foerageergebied en als slaapplaats. De draagkrachtschatting heeft vooral betrekking op de slaapplaatsfunctie. Het Haringvliet levert als wetland één van de grootste bijdragen. De kievit maakt gedurende het winterhalfjaar vooral gebruik van de grasgorzen. Populatieaantallen zijn in de jaren tachtig toegenomen, daarna zijn ze fluctuerend. Behoud van de huidige situatie is voldoende, op landelijk niveau is geen herstelopgave geformuleerd.

A156**Grutto****Doel**

Behoud omvang en kwaliteit leefgebied met een draagkracht voor een populatie van gemiddeld 290 vogels (seizoensgemiddelde).

Toelichting

Aantallen grutto's zijn van nationale betekenis. Het gebied heeft met name een functie als foerageergebied en als slaapplaats. De draagkrachtschatting heeft vooral betrekking op de slaapplaatsfunctie. Het Haringvliet levert als wetland één van de grootste bijdragen. Aantallen zijn toegenomen, vooral in de jaren tachtig, weliswaar met grote fluctuaties. De landelijk zeer ongunstige staat van instandhouding heeft vooral betrekking op gebieden buiten het Natura 2000-netwerk en condities in de broedgebieden. Behoud van de huidige situatie is voldoende, de waarschijnlijke oorzaak van de landelijk ongunstige staat van instandhouding is niet gelegen in dit gebied.

A160**Wulp****Doel**

Behoud omvang en kwaliteit leefgebied met een draagkracht voor een populatie van gemiddeld 210 vogels (seizoensgemiddelde).

Toelichting

Aantallen wulpen zijn van nationale betekenis. Het gebied heeft met name een functie als foerageergebied en slaapplaats. De draagkrachtschatting heeft vooral betrekking op de slaapplaatsfunctie. Het aantalsverloop vertoonde een optimum rond 1985, met recent gemiddeld lagere aantallen. Behoud van de huidige situatie is voldoende gezien de landelijk gunstige staat van instandhouding.

Staring Advies
Jonker Emilweg 11
6997 CB Hoog-Keppel
T 0314 641 910
info@staringadvies.nl
